

OPINIE

Emissievrije zones uitstellen? Juist niet

In Assen pleiten twee politieke partijen en ondernemers voor uitstel van de invoering van emissievrije zones. Volgens Eelko Huizingh is dat geen goed idee.

'En waarom moet Assen nu weer 'het beste jongetje van de klas' zijn?' FOTO: SHUTTERSTOCK

EELKO HUIZINGH

Per 1 januari 2025 zijn klassieke dieselbusjes en vrachtwagens niet meer welkom in het centrum van Assen. Per 1 maart 2025 geldt dit ook voor Groningen. Het doel van de zogeheten zero-emissiezones is het verminderen van de uitstoot van CO₂ en fijnstof.

Jarenlang was 2025 ergens ver in de toekomst, maar nu staat het plotseling voor de deur. Een rechtse meerderheid in de Tweede Kamer pleit nu voor uitstel, net als twee politieke partijen in Assen (VVD en Assen Centraal). Verstandig?

Wat houdt de regeling in? Ondernemers met een bestelbus of vrachtauto die rijdt op benzine, (bio)diesel of lpg mogen straks niet meer in bepaalde straten in de binnenstad. Maar gebruiken ze emissievrij vervoer (elektrisch of waterstof), dan mag dat wel.

En geldt dat zomaar voor alle bestelbusjes en vrachtwagens? Nee, er is een waslijst aan uitzonderingen.

Zo zijn bestelbusjes op fossiele brandstof in emissieklasse 6 nog tot 2028 welkom. Voor sommige vrachtwagens, zelfs uit 2017, geldt een vergelijkbare regeling. En bepaalde typen trekkers voor opleggers mogen zelfs nog tot 2030 de binnenstad in.

En komt die regeling zomaar uit de lucht vallen? Nee, het is een uitvloeisel van afspraken die bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in 2019 (!) hebben vastgelegd in het Klimaatakkoord. Toen is al afgesproken om emissievrije zones in te stellen, als bijdrage aan het doel om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 ongeveer te halveren (vergeleken met 1990).

En waarom moet Assen nu weer 'het beste jongetje van de klas' zijn? Dat vroeg de voorzitter van een Asser ondernemersorganisatie zich in het *Dagblad van het Noorden* af.

Het korte antwoord is: waarom niet? Assen is de hoofdstad van Drenthe en dat profileert zich als provincie met natuur. Bovendien staan Assen en Groningen niet alleen, straks zijn er zo'n dertig steden in Nederland met een zero-emissiezone. Overigens, de eerste *Umweltzonen* in Duitsland stammen al uit 2008.

En blijft het hierbij? Nee, dat is zeer onwaarschijnlijk. Sla een willekeurige krant open en je leest over CO₂-uitstoot, mestoverschotten, slechte waterkwaliteit, vervuilde lucht en verminderde biodiversiteit. Bovendien beoogt het Klimaatakkoord de uitstoot van broeikasgassen slechts te halveren, terwijl we uiteindelijk naar nul moeten.

'Natuurlijk vraagt het huidige beleid om aanpassing en investeringen'

Kortom, er zullen nog veel meer veranderingen volgen. Niet omdat het leuk is, maar omdat het onontkoombaar is, dus wen er maar aan...

Maar de natuur verbetert toch niet opeens als in een handvol straten in Assen en Groningen emissievrije auto's rijden? Dat klopt. De vooruitgang zal waarschijnlijk nauwelijks meetbaar zijn.

Dan is dit toch nutteloos? Wel, er zijn twee manieren waarop we de voor 2050 afgesproken doelstellingen kunnen bereiken. Of door de veranderingen zo lang mogelijk uit

te stellen en dan opeens in een klap alles anders te doen, of door al zo vroeg mogelijk kleine stapjes in de goede richting te zetten. Een kind snapt welke aanpak slimmer is.

Maar uitstel biedt toch lucht in deze zware tijden? Nog afgezien van het feit dat de staat van de natuur geen aanleiding geeft tot uitstel, is er geen reden om aan te nemen dat ondernemers over drie jaar wel meer dan genoeg geld hebben. En als ondernemers ergens terecht een hekel aan hebben, is het aan zwabberend en onvoorspelbaar overheidsbeleid.

Natuurlijk vraagt het huidige beleid om aanpassing, creativiteit en ook investeringen. En dat kan, stond ook in het *Dagblad*, want er zijn innovatieve ondernemers die wel inspelen op de aanstaande veranderingen en overstappen op emissievrije voertuigen. Het zou bizar om zijn hun goede gedrag af te straffen door de spelregels op het laatste moment te wijzigen. De crux is dat juist stapsgewijze verandering de noodzakelijke transformatie haalbaar en betaalbaar maakt.

Ik heb al veel vaker over veranderingen geschreven. Het is niet meer dan menselijk om in de weerstand te schieten als ongewenste verandering onontkoombaar blijkt. Ontkennen (kop in't zand) en mopperen zijn voorspelbare reacties.

Ik vind het mooi dat in Assen de VVD en Assen Centraal deze ondernemers een podium bieden voor hun grieven. Dat vergroot de bekendheid van de nieuwe regeling. Het is uiteraard geen enkele reden voor uitstel.

Dr. Eelko Huizingh werkt bij de vakgroep Innovatiemanagement & Strategie van de Rijksuniversiteit Groningen en is auteur van het boek *Innovatiemanagement*